

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25CoP/8/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2118201371
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2118201371.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Slováčkovej a členov JUDr. Ľubice Spálovej a JUDr. Petra Dumana, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: E. L., nar. XX. G. XXXX, bytom ako matka, zastúpené procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, pracovisko Hlohovec, matky: C. L., nar. XX. N. XXXX, bytom L. XXX, zastúpenej splnomocnenkyňou: Advokátska kancelária Lányiová, s.r.o., Nám. Sv. Michala 11, Hlohovec a otca: E. L., nar. XX. G. XXXX, bytom M.R. H. XXX/XXB, zastúpeného advokátkou: Mgr. Iveta Gavačová, so sídlom SNP 148, Stará Turá, o zmenu úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, o zrušenie výchovného opatrenia, o udelenie súhlasu na zmenu priezviska maloletého dieťaťa, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 39P/11/2018-161 z 11. septembra 2020, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o úprave styku otca s maloletým E. (výrok II.) m e n í tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým dieťaťom každý prvý páry týždeň v mesiaci v sobotu od 10:00 hod do 18:00 hod, s tým, že otec si maloleté dieťa prevezme v určený čas v mieste bydliska matky a po skončení styku maloleté dieťa na tom istom mieste odovzdá matke; matka je povinná zabezpečiť odovzdanie a prevzatie maloletého dieťaťa otcovi a maloleté dieťa na styk s otcom riadne pripraviť.

II. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o udelení súhlasu matke na zmenu priezviska maloletého dieťaťa (výrok IV.) a uložení povinnosti otcovi maloletého zaplatiť trovy konania štátu (výrok VI.) p o t v r d z u j e .

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tak, že I. matka maloletého dieťaťa bude maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach, II. otec je oprávnený stretávať sa s maloletým E., nar. XX. G. XXXX prvý páry týždeň v sobotu od 10.00 hod. do 18.00 hod., otec maloletého prevezme a odovzdá v mieste bydliska matky, III. miesto výkonu nariadeného výchovného opatrenia podľa výroku III. rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 12P/24/2016 - 130 zo dňa 24.02.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 17CoP/43/2017 - 218 zo dňa 31.10.2017 sa mení na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, IV. udelil súhlas matke maloletého - C. L., nar. XX. N. XXXX na zmenu priezviska maloletého E. L., nar. XX. G. XXXX z „L.“ na „L.“, V. zmenil rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 12P/24/2016 - 130 zo dňa 24.02.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 17CoP/43/2017 - 218 zo dňa 31.10.2017 v časti zastupovania a správy majetku, úpravy styku, výchovného opatrenia a súhlasu so zmenou priezviska, VI. otcovi uložil povinnosť zaplatiť trovy konania štátu vo výške 255,48 eur na účet Okresného súdu Trnava v lehote 10 dní od právoplatnosti rozsudku a VII. zrušil uznesenie Okresného súdu Trnava č.k.

39P/11/2018 - 76 zo dňa 15.01.2019 vo výroku II. a III. Svoje rozhodnutie odôvodnil súd prvej inštancie právne ustanoveniami § 24 ods. 4, § 25 ods. 1 a ods. 2, § 28 ods. 1 a ods. 2, § 36 ods. 1, § 37 ods. 2, § 40 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej len „ZoR“), § 6 ods. 1, § 8 ods. 1, § 11 veta druhá ods. 3 písm. a), a c) zákona č. 300/1993 Z.z. o mene a priezvisku v znení neskorších zmien a doplnení a § 57 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej len „CMP“). Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie výsluchom oboch rodičov maloletého, oboznámením sa s rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 12P/24/2016-130 z 24. februára 2017, správou Materskej školy z 2. októbra 2018, správou znalkyne z 30. apríla 2019, písomnou prácou maloletého E., rozhodnutím Základnej školy L. XX, T., závermi znaleckého posudku znalkyne PhDr. Marty Halašovej, PhD. č. 73/2019. Z vyjadrenia právnej zástupkyne matky zistil, že otec sa o maloletého dlhodobo nezaujíma, nezúčastnil sa ani rodičovského združenia, na ktoré ho matka poslala. Maloletý E. trpí svojim priezviskom, nie je klasifikovaný, podpisuje sa priezviskom matky, z ktorého dôvodu musel zmeniť školu. Poukázala na rozhodnutia Okresného súdu Trnava sp. zn. 19P/70/2017, 14P/17/2019, 19P/5/2019, 13P/10/2019, v ktorých v obdobných veciach udelil súhlas matke na zmenu priezviska. Otec neprišiel, ani na ÚPSVaR, ani do školy, ani k lekárovi, ani k znalcovi sa nedostavil, neinformuje sa o maloletého, záujem o maloletého nie je skutočný a mal problémy s alkoholom dlhú dobu, na protialkoholické liečenie sa nedostavil. Ak sa neuskutočnili stretnutia, tak kvôli alkoholu otca. Matka poukazuje na hodnotenie maloletého ZŠ L. a tiež to, že v škole vznikajú konflikty kvôli priezvisku maloletého. Otec sa o maloletom informoval za posledné dva roky iba jedenkrát, poukázala na skutočnosť, keď otec maloletého matke pred štyrmi rokmi odovzdal, následne cestou naspäť spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej mu bol zistený alkohol v krvi. Výchovné opatrenie matky považuje za zbytočné, nesplnilo by svoj účel. Otec na pojednávaní nesúhlasil so zastupovaním maloletého a správou jeho majetku výlučne matkou, rozšírenie styku nežiadal, za maloletým by prišiel raz za týždeň, eventuálne dva týždne v sprievode tretej osoby, ktorú uviesť nevedel. Návrh na výkon rozhodnutia nepodal, nechcel maloletému ublížiť. Ak by sa styk s maloletým realizoval 2-3 mesiace, uvažoval by o zmene priezviska maloletého. V zásade nemá námietky voči matkou navrhovanému styku s maloletým, bol by ochotný chodiť na ÚPSVaR Hlohovec kvôli realizácií výchovného opatrenia. V súčasnosti so zmenou priezviska maloletého nesúhlasí. Zmenu priezviska považuje za dlhoročný nátlak matky a jej rodiny. Matka otcovi dlhodobo upiera styk s maloletým, matka odmietla aj ponuku otca vziať si maloletého na výlet na víkend. K znalcovi sa nedostavil, pretože mal nastúpiť na protialkoholické liečenie, druhýkrát mu neprišlo predvolania. Nakoniec na liečenie nenastúpil, nemohol sa však dostaviť k znalcovi. Na ÚPSVaR Nové Mesto nad Váhom sa nedostavil, nevedel uviesť dôvod. Výživné pre maloletého platí otec, dáva svojmu otcovi (starému otcovi maloletého) peniaze, a ten výživné uhradí. Príjem otca je cca 300 eur mesačne, pracuje u svojho otca na polovičný úväzok, prácu si hľadá. Poukázal na minulosť matky, kedy mala problémy s drogami a alkoholom. Z rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 12P/24/2016-130 zo dňa 24. februára 2017 vyplýva, že maloletý sa všade predstavuje ako „L.“, otec sám nie je schopný zabezpečiť starostlivosť o maloletého, pre liečbu zo závislosti. Otec ani v tomto konaní so zmenou priezviska nesúhlasil. Znalec v tomto konaní konštatoval potrebu nariadenia dohľadu formou psychologického poradenstva, poradenstva v oblasti získavania rodičovských skúseností, nakoľko situácia vo vzťahu matka maloleté dieťa si vyžaduje viacero konzultácií. Kolízny opatrovník v tomto konaní navrhol návrh matky na zmenu priezviska zamietnuť. Šetrením bolo zistené, že v škôlke maloletému jeho priezvisko nespôsobovalo žiadne problémy. Zo správny materskej školy, ktorú navštevoval maloletý vyplýva, že otec sa o maloletom neinformoval ani škôlku nenavštívil, rovnako nikto z rodiny otca. Na podujatiach organizovaných MŠ sa zúčastňuje matka, prípadne stará matka. Maloletý postráda vzor otca. Maloletý E. je zvyčajne veselý, v ostatnom čase možno pozorovať nervozitu. Znalkyňa v správe zo dňa 30. apríla uviedla, že otec maloletého neprišiel v prvom termíne, žiadal náhradný termín svojho vyšetrenia, ktorý bol stanovený na dnešný deň, 30. apríla 2019, nedostavil sa však ani v tomto termíne a svoju neprítomnosť nijako nevysvetlil. Z písomnej práce Slovné úlohy vyplýva, že maloletý sa podpísal ako „SAMKO KERHÁT“. Súd prvej inštancie ďalej citoval závery znaleckého posudku znalkyne PhDr. Marty Halašovej, PhD., z odboru Psychológia, odvetvie Klinická psychológia detí, Klinická psychológia dospelých, Poradenská psychológia č. 73/2019, na ktoré poukázal v bode 14. rozsudku. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie preukázané, že hoci v čase podania návrhu matkou nebola na strane účastníkov taká zmena pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu súdneho rozhodnutia, v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie mal súd preukázané, že došlo k takej zmene. Maloletý E. sa so svojim otcom dlhšiu dobu nestretol. Otec aj naďalej nie je schopný zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloletého, o čom aj naďalej existujú dôvodné pochybnosti. Práve preto súd zmenil výrok II. rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 12P/24/2016-130 zo dňa 24. februára 2017 tak, ako je uvedené vo výroku II.

napadnutého rozsudku. Pri takomto rozhodnutí súd prihliadol na vek maloletého, jeho vzťah k otcovi. Súd však nezohľadnil liečbu závislosti otca ako dôvod, pre ktorý si maloletým nevytvoril citový vzťah, pretože takúto situáciu zavinil sám otec. Súd sa nezaoberal možnosťou asistovaného styku, dôvodiac tým, že je to práve rodič, ktorý má vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa. Pokiaľ ide o návrh matky na zrušenie výchovného opatrenia, mal za to, že nedošlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala jeho zrušenie, avšak za dôvodné považoval zmenu pokiaľ ide o miesto realizácie, preto rozhodol tak, že výchovné opatrenie sa bude realizovať na ÚPSVaR Piešťany. Dodal, že nariadené výchovné opatrenie má rodičov viesť k tomu, aby sa naučili komunikovať so svojim deťmi spôsobom zodpovedajúcim jeho veku, komunikovať medzi sebou ako rodičia dieťaťa a k tomu, aby sa naučili riešiť vzájomné problémy a neriešili ich spôsobom vťahovania dieťaťa do problémov a používania ho ako filtra, či nárazníkovej zóny medzi dvoma rodinami. Súd je názoru, že dôvody pre nariadenie výchovného opatrenia pretrvávajú. Pokiaľ ide o návrh matky na zmenu priezviska maloletého, otázku súhlasu otca súd považoval za priek. Zastabilizovanie výchovného (aj školského) prostredia má podľa názoru súd v danom prípade prednosť pred „zachovaním priezviska“, s ktorým sa maloletý evidentne nestotožňuje (bez ohľadu na to, koho pričinením). Záujem o maloletého zo strany otca sa súdu javil skôr formálny ako skutočný. Iba plnenie vyživovacej povinnosti prostredníctvom starých rodičov nepostačuje, keďže ide o plnenie zákonnej povinnosti a súd nemal preukázanú konkrétnu iniciatívu otca vo vzťahu k stretávaniu sa s maloletým, keď za posledné 2 roky matku kontaktoval, že sa chce stretnúť s malol. 5 -10 krát telefonicky, v školskom zariadení maloletého nenavštívil, o zdravotnom stave sa neinformoval, preto udelil matke výnimočný súhlas so zmenou priezviska maloletého. Pokiaľ ide o trovy znaleckého dokazovania, keďže matka bola oslobodená od súdneho poplatku, teda aj od zloženia preddavku na trovy dôkazu spojené so znaleckým dokazovaním, súd zrušil uznesenie Okresného súdu Trnava č.k. 39P/11/2018 - 76 zo dňa 15.01.2019 vo výroku II. a III. (výrok VII. rozsudku) a zaviazal otca na zaplatenie polovice trov konania štátu vo výške 255,48 eur na účet tunajšieho súdu v lehote 10 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok VI.). Zároveň konštatoval, že s poukazom na § 57 CMP o náhrade trov konania nebude rozhodovať, keď takýto návrh účastníci konania nepodali.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti výrokov II., IV. a VI. podal odvolanie otec maloletého, s návrhom na zrušenie napadnutého rozsudku a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietal postup súdu prvej inštancie, ktorý síce nariadil znalecké dokazovania, avšak dôsledne sa neriadil závermi znalkyne. Závery znaleckého skúmania by mali mať podľa názoru otca väčšiu váhu ako skutočnosti prezentované matkou o posmievaní sa maloletému pre jeho priezvisko. Neklasifikovanie maloletého E. v školskom zariadení kvôli takej banalite ako uvedenie iného priezviska na písomnej práci nepovažuje za závažné. Namietal, že maloletý preberá rétoriku z výchovného prostredia matky, v záujme maloletého sú úplne iné fenomény ako zmena priezviska. Otec nie je presvedčený o tom, že by maloletý prejavil vôľu mať iné priezvisko len preto, že sa mu v škole spolužiaci posmievali slovami „kvasnice“. Poukazuje na vyjadrenie matky o tom, že táto chcela byť slobodnou matkou. S takýmto životným postojom matky súvisí aj vzťah otca s maloletým E., ktorému dlhodobo odmieta umožniť styk s maloletým po rozchode rodičov, dokonca ani vtedy, keď bol styk otca s maloletým upravený rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, podľa ktorého sa mal styk realizovať za prítomnosti matky otca (starej matky maloletého). Otec tiež poukazuje na psychické problémy matky, na ktoré poukazoval aj procesný opatrovník a psychológ. Postoj matky k otcovi napokon viedol k tomu, že otec začal v zvýšenej miere požívať alkohol a nakoniec sa aj dobrovoľne liečil. Otec má maloletého rád, chce s ním tráviť čas, obnoviť vzťah s maloletým. Popiera tvrdenia matky o tom, že sa o maloletého nezaujíma. V prípade, keď kontaktuje matku, táto mu nezdvihne telefón, nezavolá späť, neodpíše. Poukazuje na nechotu matky vyjsť otcovi v ústrety pokiaľ ide o stretávanie sa s maloletým. Otec na hlavnom pojednávaní zámerné neuviedol, že sa s maloletým stretol bez vedomia matky, nechcel maloletému ublížiť. Počas tohto stretnutia bol maloletý najprv opatrný, neskôr sa však k otcovi správal celkom prirodzene, z čoho možno usúdiť, že vzťah maloletého s otcom je možné bez ťažkostí obnoviť. Podľa výroku rozsudku nie je zrejmé, či je otec oprávnený stretávať sa s maloletým len prvý páry týždeň v roku, alebo prvý páry týždeň v mesiaci. Otec podstúpil liečenie alkoholovej závislosti kvôli maloletému, aby sa mu mohol viac venovať. Pre vzdialenosť bydlísk síce nenavštívil školu maloletého, ani jeho lekára, uvedené však nesvedčí o tom, že o maloletého nemá záujem. Poukazuje tiež na to, že matka ako preferenčný rodič neposkytuje otcovi o maloletom žiadne informácie. Nesúhlasí so záverom súdu o zjavnom nezaujme otca o maloletého ako aj so záverom o potrebe zmeny priezviska maloletého. Dôvodom zmeny priezviska nie je neklasifikovanie maloletého v škole, ale prístup matky. Priezvisko aké má maloletý nie je hanlivé. Matka je tá osoba, ktorá má maloletému vysvetliť, že sa nemusí hanbiť za svoje priezvisko. Otec nesúhlasí ani s výrokom rozsudku, ktorým súd uložil otcovi povinnosť zaplatiť

trovy znaleckého dokazovania, dôvodiac tým, že znalec vykonal skúmanie bez jeho prítomnosti, pričom mu neumožnil sa skúmania zúčastniť a neposkytol mu náhradný termín.

3. K odvolaniu otca sa vyjadrila matka, ktorá navrhla napadnutý rozsudok vo výrokoch I., IV., V. a VI. potvrdiť a rozsudok vo výroku II. zmeniť tak, že odvolací súd upraví styk otca s maloletým E. každú prvú párnú sobotu v mesiaci v čase od 10:00 hod do 14:00 hod za prítomnosti matky, alebo ňou poverenej osoby, keď si otec maloletého prevezme maloletého v mieste bydliska matky a vo výroku III. tak, že súd zruší výchovné opatrenie. Matka poukazuje na to, že otec počas konania nevzniesol žiadne námietky voči znaleckému posudku, neurobil tak ani na nariadenom pojednávaní. Podľa názoru matky otec celú dobu trvania konania klame a účelovo zavádza súd, robí prietahy v konaní. O maloletého sa dlhé roky nezaujíma, nekontaktuje ho dôvodiac neustálym liečením závislosti. Otec má dlhodobé problémy s alkoholom, už pred narodením maloletého absolvoval viacero liečení. Nezaujem otca o maloletého bol konštatovaný aj znalcom v znaleckom posudku. Otec celú dobu klame aj ohľadom svojho bydliska. Počas konania neuviedol ani jeden dôvod, pre ktorý by maloletému nemalo byť zmenené priezvisko, práva naopak, sám sa vyjadril, že po 2-3 mesiacoch realizácie styku by súhlas na zmenu priezviska maloletého udelil. Dodala, že chce zmenou priezviska maloletého docieľiť celistvosť rodiny. Nie je pravdou ani to, že by matka otca o maloletom neinformovala. Matka otcovi zasielala priebežne všetky písomnosti ohľadom výchovného opatrenia, školského ako aj predškolského zariadenia, ošetrojúceho lekára, psychológa. Aj návrh otca o úprave styku 2-3 hodiny raz za mesiac svedčí o jeho nezaujeme. Matka namieta záver súdu prvej inštancie o uložení výchovného opatrenia, toto podľa nej nie je dôvodné. Pokiaľ by odvolací súd trval na dôvodnosti uloženého výchovného opatrenia, matka žiada rozhodnúť aj o jeho trvaní (časovom ohraničení).

4. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu matky zotrval na všetkých skutočnostiach uvedených v odvolaní. Nie je si vedomý toho, že by sám uvádzal, že má problém s alkoholom. V minulosti problémy mal, liečil sa, teraz alkohol nepožíva. Matka nie je oprávnená vyjadrovať sa k osobnosti otca, keď navyše v konaní bolo preukázané, že je to matka, ktorá má psychické problémy. Matka dlhodobu a cielene negatívne pôsobí na maloletého, negatívne sa o otcovi pred synom vyjadruje, či sa snaží vyvolať odpor maloletého k otcovi. Matka dlhodobu narúša vzťah syna s otcom, nerešpektuje ani súdne rozhodnutie. Matka tiež nie je oprávnená vopred spochybňovať či otec bude dodržiavať súdom určený režim stretávania sa s maloletým. Vzďialenosť bydlísk je síce väčšia, otec však má vodičské oprávnenie a má záujem stretávať sa s maloletým. V roku 2020 sa otec viackrát snažil stretnúť s maloletým, matka mu však stretnutie neumožnila, čo napokon potvrdila aj stará matka maloletého, keď otec chcel priniesť maloletému balíček na Mikuláša. Otec si svoje chyby uvedomuje, priznal si ich, urobí všetko pre to, aby sa v minulosti vylietil zo závislosti a mohol viesť riadny život, to všetko pre svojho syna. Otec chce mať možnosť stretávať sa s maloletým bez negatívnych zásahov matky. Stretávanie sa s maloletým za prítomnosti matky je nereálne, matka nie je schopná pred synom zdržať sa nevhodných vyjadrení na adresu otca. Navrhuje upraviť styk prvé 2-3 mesiace napr. v čase od 10:00 hod do 14:00 hod bez prítomnosti matky, neskôr už od soboty od 9:00 hod do nedele do 18.00 hod, t.j. aj s prespaním. So zmenou priezviska maloletého naďalej nesúhlasí, navrhuje kompromisné riešenie pre maloletého tak, aby mal dve priezviská L. - L..

5. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - otec maloletého dieťaťa (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP a § 7 ods. 1 CMP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 CSP), preskúmal rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil, v dôsledku čoho je dôvodné napadnutý rozsudok v napadnutom výroku IV. a VI. ako vecne správny potvrdiť (§ 387 ods. 1 a 2 CSP) a v časti výroku II. len pre neurčitosť, najasnosť zmeniť (§ 388 CSP).

6. Predmetom prvoinštančného konania vedeného pod sp. zn. 39P/11/2018 je návrh matky maloletého dieťaťa na zmenu úpravy styku otca s maloletým dieťaťom; návrh na nahradenie súhlasu otca maloletého s udelením súhlasu matke na zmenu priezviska maloletého a tiež návrh na zrušenie výchovného opatrenia uloženého rodičom maloletého rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad

Váhom č.k. 12P/24/2016-130 z 24. februára 2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 17CoP/43/2017-218 z 31. októbra 2017.

7. Predmetom odvolacieho konania s poukazom na odvolacie dôvody otca je preskúmanie správnosti rozhodnutia a postupu súdu prvej inštancie, ktorým rozhodol o styku otca s maloletým E. (výrok II.), o udelení súhlasu matke maloletého na zmenu priezviska maloletého (výrok IV.) a o povinnosti otca nahraďiť trovy štátu (výrok VI.).

8. Odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, na základe ktorého dospel súd prvej inštancie k správnym skutkovým zisteniam. V celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil. Odvolací súd nezistil dôvod, pre ktorý by nemal súhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia. Práve pre správnosť a objektívnu argumentačnú presvedčivosť takto súdom prvej inštancie predostretých dôvodov by tak zásadne postačovalo len konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie odvolacím súdom s odvolaním sa na ne (§ 387 ods. 2 CSP). Nakoľko tu však bol i nesúhlas otca s takýmito dôvodmi a tým vyvolaná potreba vysporiadania sa s odvolacími námietkami (§ 387 ods. 3 CSP), pre úplnosť odvolací súd dopĺňa nasledovné:

9. Podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (2).

10. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

11. Odvolací súd konštatuje, že pri rozhodovaní súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností sa prihliada na najlepší záujem maloletého dieťaťa a berú sa do úvahy kritériá ako sú citové väzby maloletého dieťaťa, jeho vývinové potreby, stabilita výchovného prostredia a pod. a dbá sa, aby sa rešpektovalo právo dieťaťa na starostlivosť obidvoch rodičov a udržiavanie pravidelného osobného styku s nimi.

12. Právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom vyplýva najmä z článku 7 Dohovoru o právach dieťaťa, pričom jedným z prostriedkov na zabezpečenie aspoň čiastočnej spoluúčasti rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na výchove dieťaťa, je osobný styk rodiča s dieťaťom. Súd pri rozhodovaní o rozsahu styku zvažuje okolnosti tak na strane maloletého dieťaťa (jeho vek, zdravotný stav, vzťah k rodičovi, ktorý ho nemá v starostlivosti, doterajší spôsob a rozsah styku, denný režim), ako aj okolnosti na strane rodičov (ich vzájomný vzťah, časové a ekonomické možnosti, rodinné pomery, vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa a rodiča a podobne).

13. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

14. V čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa.

15. V zmysle čl. 24 Charty základných práv Európskej únie pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa (ods. 2).

16. V zmysle čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

17. Súd v starostlivosti o maloletých pri svojom rozhodovaní sleduje pri rozhodovaní o usporiadaní vzťahov v rodine vždy najlepší záujem maloletého (čl. 3 ods. 1 Dohovoru), pokiaľ rodičia nie sú schopní dohody. Posúdenie toho, čo je najlepšie v záujme maloletého dieťaťa, má bez akýchkoľvek pochybností

kľúčový význam (porov. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva Sahinvs. Nemecko č. 30943/96 zo dňa 8.7.2003).

18. Podľa § 36 ods. 1 ZoR, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami.

19. Podľa § 24 ods. 4 ZoR, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

20. Pokiaľ ide o námietky otca voči úprave styku s maloletým je potrebné hneď v úvode zvýrazniť to, že otec sa (nielen) v odvolaní, ale ani počas prebiehajúceho konania nedomáhal rozšírenia styku s maloletým, resp. inej úpravy, učinil tak až vo vyjadrení k vyjadreniu matky (navrhol upraviť styk prvé 2-3 mesiace napr. v čase od 10:00 hod do 14:00 hod bez prítomnosti matky, neskôr už od soboty od 9:00 hod do nedele do 18.00 hod, t.j. aj s prespaním). S návrhom matky sa v zásade stotožnil, keď sám výslovne uviedol, že voči matkou navrhovanej úprave výhrady nemá. Podstata odvolania otca vo vzťahu k rozsahu úpravy styku spočívala v prezentovaní skutočností z minulosti, t.j. okolností za ktorých k styku s maloletým E. v minulosti nedošlo. Na nariadenom pojednávaní otec len načrtol, ako by si realizáciu styku s maloletým predstavoval (2 krát týždenne, prípadne v úvode asistovaný styk za prítomnosti nešpecifikovanej osoby...), pričom v odvolaní absentuje akýkoľvek návrh ako by sa styk s maloletým mal realizovať. Odvolací súd sa potom s poukazom na vyššie uvedené, samozrejme zohľadniac všetky skutočnosti, ktoré v konaní vyšli najavo plne stotožňuje so zmenou úpravy styku otca s maloletým tak, ako rozhodol súd prvej inštancie výrokom II. napadnutého rozsudku.

21. Otec nielenže nepreukázal skutočný záujem o rozšírenie styku s maloletým, takéhoto rozšírenia sa nedomáhal a napokon to ani netvrdil. Maloletý sa so svojim otcom nestretol najmenej po dobu 4 rokov, čo sa na vzájomnom vzťahu otca a syna prejavilo odmietaním otca zo strany maloletého a tiež jeho prianím, aby sa volal tak, ako jeho matka a zvyšok rodiny, s ktorou žije. Otec minulú nerealizáciu styku s maloletým pripisoval jeho liečbe zo závislosti a marením styku zo strany matky. Ani jeden z týchto (nepreukázaných) dôvodov odvolací súd nepovažuje za kvalifikovaný dôvod, pre ktorý sa styk otca s maloletým nemohol realizovať. Pokiaľ ide o liečbu zo závislosti, táto u otca maloletého prebieha už dlhšie časové obdobie (v trvaní minimálne 6 rokov), nepravidelne, s prestávkami, navyše, v ostatnom období s odmietavým postojom otca k liečbe dôvodiac jej neúčinnosťou. V tomto štádiu konania už liečba sama o sebe nepredstavuje na strane otca takú prekážku, pre ktorú by sa s maloletým nielenže nemohol stretnúť po dobu niekoľkých rokov, ale maloletého ani kontaktovať. Otec aj napriek súdom určenému rozsahu styku s maloletým maloletého nenavštívil, v prípade, že sa styk nerealizoval nežiadal od matky náhradné stretnutie, rovnako sa dostupnými prostriedkami (návrhom na výkon rozhodnutia) nedomáhal svojho práva na styk s maloletým. Otec aj napriek vedomosti o tom, aké predškolské a následne školské zariadenie maloletý navštevuje neinformoval sa o ňom, rovnako sa na maloletého neinformoval ani u ošetrujúcej lekárky, nezúčastnil sa stretnutia na ÚPSVaR za účelom riešenia situácie v rodine a tiež sa nezúčastnil znaleckého skúmania aj napriek opakovanému predvolaniu. Neobstojí tu námietka otca, že matka ako preferenčný rodič má povinnosť informovať otca o maloletom. Je tomu tak preto, že je to v prvom rade rodič, ktorý má o svoje dieťa prejavit' záujem nielen v takej situácii, kedy si chce maloletého vziať na víkendový pobyt v prírode, ale predovšetkým sa informovať o jeho živote, záľubách, zdravotnom stave, o tom ako napreduje, a mnohých ďalších skutočnostiach. Pokiaľ by otec mal skutočný záujem o svoje dieťa, mohol sa domáhať (keďže rovnako ako matka i otec je zákonným zástupcom maloletého E.) poskytnutia informácií o maloletom v školskom (resp. predškolskom zariadení), prípadne u ošetrujúcej lekárky, čo však neurobil. V dôsledku takéhoto postoja, resp. pasívneho prístupu otca k styku s maloletým potom prirodzene nemohlo dôjsť k vybudovaniu citovej väzby, resp. strate väzby, ktorá svojho času medzi maloletým a jeho otcom bola. Zo všetkých zistených skutočností možno vyvodit' dôvodné pochybnosti o tom, či otec je schopný zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloletého aj s prespaním počas víkendu od

piatka až do nedele, preto bolo dôvodné rozsah ostatnej úpravy styku zmeniť. Úprava styku v rozsahu ako rozhodol súd prvej inštancie umožní otcovi stráviť čas s maloletým, obnoviť a posilniť vzájomný vzťah, a tento následne prehľbovať.

22. Odvolací súd sa stotožňuje so zmenou rozsahu styku tak ako rozhodol súd prvej inštancie, avšak v tomto smere je potrebné dať za pravdu otcovi, ktorý namietal nevykonateľnosť rozsudku, vzhľadom na neúplnú, resp. nezrozumiteľnú formuláciu výroku, ktorým súd rozhodol o styku otca s maloletým. Vo výroku súd uviedol ako rozsah styku „...prvý párnny týždeň v sobotu ...“, z čoho nemožno usúdiť, či ide o prvý párnny týždeň v roku, alebo v mesiaci, hoci z odôvodnenia napadnutého rozsudku je táto skutočnosť zrejímavá. Vzhľadom na toto pochybenie, ktoré by v budúcnosti mohlo mať za následok nevykonateľnosť rozhodnutia odvolací súd pristúpil k zmene (avšak len nepodstatnej a formálnej) tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia presným uvedením rozsahu styku.

23. Nad rámec vyššie uvedeného odvolací súd dodáva, že takáto úprava nevylučuje možnosť rodičov dohodnúť sa na styku otca s maloletým aj nad rámec súdom určeného styku. Tu je potrebné mať na zreteli to, že prehľbovanie a udržiavanie vzťahu maloletého dieťaťa s rodičom, ktorému nebolo dieťa zverené je v jeho najlepšom záujme, a takejto snahe je potrebné napomáhať. Od rozchodu rodičov uplynula značná doba na to, aby títo vedeli rozlíšiť partnerskú a rodičovskú rovinu svojho vzťahu. Nie je žiaduce a ani vhodné, aby matka prenášala svoje krivdy z minulosti do roviny styku maloletého E. s jeho otcom, samozrejme za predpokladu, že otec o styk s maloletým bude mať záujem a bude vyvíjať snahu byť súčasťou jeho života pri jeho výchove a starostlivosti v intenzívnejšej miere, ako tomu bolo doteraz. Na druhej strane si otec musí uvedomiť tiež to, že starostlivosť o maloletého nespočíva len v trávení voľného času s maloletým, ale i vo výchove, prejavení záujmu o maloletého (či už o jeho študijné výsledky, záujmy...), poskytovania mu pomoci a vytvorenia pocitu istoty a bezpečia.

24. Pokiaľ ide o námietky otca vo vzťahu k rozhodnutiu súdu prvej inštancie o udelení súhlasu matke so zmenou priezviska maloletého E., z priezviska „L.“ na priezvisko „L.“ odvolací súd dodáva:

25. Podľa § 35 ZR, ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

26. Podľa § 111 písm. h) CMP, v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o veciach maloletého, o ktorých sa rodičia nevedia dohodnúť.

27. Podľa § 43 ods. 1 ZR, maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

28. Podľa § 38 ods. 1 a ods. 2 CMP, ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne. (1) Názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje názor maloletého bez prítomnosti iných osôb. (2)

29. Riadny výkon rodičovských práv a povinností predpokladá konsenzus rodičov vo veciach súvisiacich s týmto výkonom. Ak sa rodičia z akýchkoľvek dôvodov nevedia dohodnúť o podstatných veciach súvisiacich s výkonom ich rodičovských práv a povinností, medzi ktoré bezpochyby patrí i zmena priezviska maloletého dieťaťa, rozhodne o takejto spornej podstatnej veci na návrh niektorého z rodičov súd. Zmena priezviska dieťaťa je závažným zásahom do jeho práv a súd udelí súhlas k podaniu žiadosti o zmenu priezviska výlučne v prípade, ak je zmena priezviska v najlepšom záujme dieťaťa, t.j. či táto zmena prispeje k zdravému vývinu dieťaťa. K takémuto rozhodnutiu môžu viesť najmä dôvody spočívajúce v tom, že rodič, ktorý súhlas so zmenou priezviska neudelil dlhodobo nemá záujem stretávať sa s dieťaťom, dlhodobým odlúčením dochádza k vzájomnému odcudzeniu, dlhodobo zanedbáva svoju vyživovaciu povinnosť k dieťaťu, dlhodobo nejaví záujem o vývin a životný osud dieťaťa. Podstatným býva v daných situáciách aj názor dieťaťa, na ktorý je súd pri tak závažnom zásahu povinný prihliadať. K nahradeniu súhlasu rodiča s podaním žiadosti o zmenu priezviska sa musí pristupovať vždy citlivo a

súd musí zvažovať všetky okolnosti prejednávanej veci, pričom sa musí skúmať vlastný vzťah dieťaťa s rodičom.

30. Odvolací súd sa aj v tomto smere stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o splnení podmienok pre udelenie súhlasu matke maloletého E. na zmenu priezviska maloletého. A to napriek záverom vyplývajúcim zo znaleckého posudku znalkyne PhDr. Marty Halašovej, PhD., ktorá zmenu priezviska maloletého nepovažovala za dôvodnú. Odvolací súd, rovnako ako súd prvej inštancie nespochybňuje závery znaleckého posudku, avšak tieto vykladal a posúdil v kontexte všetkých zistených skutočností, nie osamotene. V tejto súvislosti je nutné dodať, že súd nie je pri rozhodnutí bezpodmienečne viazaný závermi znaleckého posudku. Znalecký posudok je potrebné vyhodnotiť spoločne so všetkými dôkazmi, ktoré mal súd pri svojom rozhodnutí preukázané, o to viac, že znalkyňa kvôli neposkytnutiu súčinnosti otcom nemala možnosť skúmať osobnosť otca a jeho postoj starostlivosti o maloletého.

31. Maloletý E. žije spolu so svojou matkou a svojim starým otcom (otcom matky) v rodinnom dome, pričom starostlivosť matky bola šetrením zhodnotená pozitívne. Matka sa s maloletým zo spoločnej domácnosti s otcom odsťahovala v čase, kedy mal maloletý 10 mesiacov. Maloletý E. sa so svojim otcom nestretol dlhšie časové obdobie (približne od roku 2017), otec o maloletom nemá žiadne informácie. Tu je potrebné podotknúť, že tieto od žiadnej osoby, resp. inštitúcie ani nežiadal. Okrem plnenia si vyživovacej povinnosti (o ktorej skutočných úhradách otcom ako povinným rodičom má súd pochybnosti) o maloletého neprejavuje dostatočný záujem, ako sám uviedol, na styk s maloletým rezignoval, čo dáva za vinu matke. Otec nemá s maloletým vytvorený silný citový vzťah, nepozná jeho denný režim, potreby, záujmy, nevyvíja snahu o to, aby tieto skutočnosti zistil. Z uvedeného je zrejmé, že otec o maloletého neprejavuje skutočný záujem. Otec počas konania takpovediac „lavíroval“ medzi súhlasom a nesúhlasom so zmenou priezviska, kedy na jednej strane síce so zmenou priezviska maloletého nesúhlasil, na druhej strane už pripúšťal, že s odstupom času by so zmenou priezviska súhlasil, kdežto v odvolaní navrhol akýsi kompromis, keď maloletý bude mať priezvisko po oboch rodičoch. Takýto postoj otca nemožno považovať za skutočný, dôvodný a kvalifikovaný nesúhlas.

32. Okrem absencie skutočného záujmu otca o maloletého, nesúhlasu otca so zmenou priezviska je obzvlášť dôležité prihliadnuť aj na samotný postoj maloletého k priezvisku, ktoré má po svojom otcovi. V čase podania návrhu došlo oproti ostatného rozhodnutiu o zamietnutí návrhu matky na udelenie súhlasu so zmenou priezviska maloletého k zmene okolností, a to zásadným spôsobom, kedy maloletý pociťuje priezvisko otca ako ujmu, nereaguje naň, vyslovene odmieta oslovenie svojim priezvisko, sám sa predstavuje priezviskom svojej matky ako „E. L.“. Takto sa predstavuje nielen v škole, ale predstavil sa tak aj u samotnej znalkyne. Nesúhlas maloletého s priezviskom po svojom otcovi malo za následok konfliktné situácie v školskom zariadení a tiež preradenie maloletého do iného školského zariadenia. Maloletý v pôvodnom školskom zariadení nebol klasifikovaný, pretože sa podpisoval priezviskom matky, čo bolo primárnym dôvodom jeho preradenia. Takúto situáciu odvolací súd považuje za závažnú, destabilizačnú a tiež v rozpore s najlepším záujmom maloletého. Sám maloletý E. prejavil svoje pranie nosiť priezvisko svojej matky ako najbližšej osoby, ktorá sa o neho stará a poskytuje mu zázemie.

33. Odvolací súd zastáva názor, že takýmto konaním maloletý prejavuje súdržnosť k matke, hoci si to vzhľadom na vek možno neuvedomuje. Vzťah rodič - dieťa je okrem iných skutočností tvorený aj spoločným priezviskom, ktoré tvorí puto medzi rodičom a dieťaťom. Keďže maloletý žije od svojho narodenia so svojou matkou, pocit spolupatričnosti k matke a jej rodine možno chápať aj spoločným priezviskom, i keď iste nejde o primárny a najdôležitejší atribút rodinných vzťahov. Otec neuviedol žiaden relevantný argument, ktorý by bránil zmene priezviska maloletého, pričom ani odvolací súd takýto dôvod počas konania nezistil. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov možno uzavrieť, že zmena priezviska maloletého za takej situácie, kedy mu jeho priezvisko spôsobuje výchovné problémy, konfliktné situácie v školskom zariadení a destabilitu jeho psychiky a identity je dôvodná. Nutné je tiež poukázať na to, že udelením súhlasu matke otec svoje rodičovské práva nestráca, ani to nijakým spôsobom neohrozuje jeho postavenie otca. Zmena priezviska nemení nič na pozícii otca ako biologického otca maloletého E., a nebráni to ani prípadnej náprave a obnove citového vzťahu s maloletým v budúcnosti, ktorá by bola rovnako v najlepšom záujme maloletého.

34. Pokiaľ ide o výrok III. rozsudku, ktorým súd prvej inštancie vo vzťahu k nariadenému výchovnému opatreniu pristúpil k zmene miesta realizácie výchovného opatrenia, keď sa toto opatrenie bude realizovať na ÚPSVaR Piešťany (za jeho súčasného ponechania), je nutné primárne poukázať na to, že

tento výrok osobitne odvolaním napadnutý nebol. Matka maloletého vo vyjadrení k odvolaniu otca síce namietala ponechanie uloženia výchovného opatrenia rodičov, resp. postup, ktorým súd nerozhodol o zrušení výchovného opatrenia tak, ako navrhovala, vzhľadom na absenciu riadneho odvolania zo strany matky ako aj otca (v tomto rozsahu) potom tento výrok nebol predmetom prieskumu odvolacieho súdu.

35. Aj napriek vyššie uvedenému odvolací súd považuje za nevyhnutné dodať, že toto opatrenie (aj napriek názoru matky o absencii jeho potreby) prispieje k upokojeniu vzťahov v rodine, najmä medzi rodičmi maloletého E., obnoveniu vzájomnej komunikácii, keď za súčinnosti odborne spôsobilého subjektu bude rodičom maloletého poskytnutá potrebná pomoc na prekonanie ich negatívnych pocitov jeden voči druhému a vyrovnanie sa s nimi. Vzhľadom na nateraz neuspokojivý vzájomný vzťah rodičov sa javí potreba nariadenia výchovného opatrenia ako nutná. Sociálne poradenstvo poskytnuté rodičom maloletého prospeje k zlepšeniu vzťahov rodičov, zlepšeniu schopnosti rodičov navzájom komunikovať o výchove maloletého, akceptovať druhého rodiča vo výchove maloletého, a tiež k následnému postupnému upevňovaniu vzťahu otca s maloletým E.. Matka musí mať na zreteli to, že otec aj napriek tomu, že v minulosti pri výchove maloletého výrazne absentoval aj naďalej ostáva otcom maloletého E.. V záujme maloletého je nepochybne rozvíjať rodinné vzťahy aj s druhým (odlúčeným) rodičom, maloletý musí dostať príležitosť rozvíjať svoj vzťah s ním, prejavíť svoje city slobodne, bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča. Skutočnosť, že matka považuje rozvíjanie vzťahu s otcom maloletého ako príťaž nemôže byť povýšená nad záujem maloletého o udržiavanie vzťahu so svojim otcom. Záujem, resp. nevôľa matky voči otcovi v tomto prípade musí ísť bokom, v popredí musí byť výsostne záujem maloletého, bez ohľadu na antipatiu matky voči otcovi.

36. Odvolací súd považuje za správny aj výrok súdu prvej inštancie, ktorým zaviazal otca na náhradu pomernej časti trov štátu, titulom trov znaleckého dokazovania. Matka bola preukázateľne oslobodená od platenia trov konania, pričom vzhľadom na správanie otca a čiastočné zmarenia vypracovania znaleckého posudku bolo dôvodné zaviazat' otca (ktorý riadne neuhradil preddavok na trovy znaleckého dokazovania bez požiadania o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov) na náhradu trov štátu v pomernej časti, t.j. v jednej polovici.

37. Odvolací súd riadiac sa vyššie uvedeným, preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu výrokov IV. a VI. podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP z dôvodu jeho vecnej správnosti potvrdil a vo výroku II. rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP zmenil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

38. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ustanovenia § 52 CMP v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 CSP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

39. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).